

Zrównoważony kapitalizm w UE: instytucjonalna różnorodność transformacji rynków finansowych - prawna analiza ekonomii politycznej

Projekt bada rolę prawa Unii Europejskiej, a w szczególności regulacji dotyczących **zrównoważonego finansowania**, w kształtowaniu warunków dla finansowania transformacji energetycznej w poszczególnych państwach członkowskich. Temat ten jest ważny w kontekście rosnącego znaczenia **neutralności klimatycznej** w unijnych regulacjach. Nowe przepisy zobowiązują aktorów sektora finansowego do uwzględnienia klimatycznego i środowiskowego wpływu swoich inwestycji. Tym samym będą one miały daleko idący wpływ na formę, koszt i tempo transformacji energetycznej w państwach członkowskich. Oprócz bezpośrednich konsekwencji istotnych gospodarczo i społecznie, w szczególności w państwach, w których transformacja energetyczna wymaga znacznego wysiłku adaptacyjnego, ta transformacja unijnych regulacji rodzi ważne pytania z zakresu prawa i o to, w jaki sposób **zmiany prawne wchodzą w interakcje z politycznymi i gospodarczymi instytucjami**.

Projekt odniesie się do tych pytań poprzez zbadanie roli prawa w stanowieniu interesów i wspólnych relacji między aktorami i instytucjami zaangażowanymi w finansowanie inwestycji energetycznych z prywatnych źródeł w Unii Europejskiej. W tym celu zidentyfikowana zostanie typologia „**zrównoważonych kapitalizmów**”, czyli różnych kombinacji cech, które definiują polityczno-gospodarcze otoczenie instytucjonalne transformacji rynków finansowych w Unii (np. rozwój rynku finansowego, miks energetyczny). Takie podejście jest zbliżone do badań, ostatnio spopularyzowanych przez autorów takich jak Thomas Piketty, które podkreślają rolę instytucji kapitalizmu w determinowaniu konkretnych socjoekonomicznych rezultatów. W tym kontekście, w odróżnieniu od perspektywy wyłącznie ekonomicznej, lub polityczno-ekonomicznej, projekt przyjmując perspektywę prawną, analizując potencjalny i faktyczny znaczenie i wpływ prawa UE, a w szczególności unijnych regulacji, które wprowadzają pojęcie zrównoważonego finansowania. **Czy prawo UE zmienia polityczno-gospodarcze otoczenie instytucjonalne?** Czy jego wpływ zależy od konkretnych cech instytucjonalnych, a jeśli tak – od jakich?

Unijne prawa stają się coraz bardziej szczegółowe, regulują coraz szerszy i ponadsektorowy zakres działalności gospodarczej, zwłaszcza w obszarze ochrony klimatu. Jednakże zrozumienie czynników, z których wynika zróżnicowanie skutków prawa UE jest w tym kontekście fragmentaryczne. Wyjaśnienie tej luki w wiedzy wymaga pogłębienia naszego rozumienia dla roli, jaką odgrywają różne polityczno-gospodarcze otoczenia instytucjonalne, np. te dotyczące finansowania transformacji energetycznej. Badania wykorzystają osiągnięcia nauk prawnych, które wypracowują coraz bardziej zaawansowane narzędzia służące analizie tego rodzaju problematyki, w szczególności kładąc nacisk na analizę skutków regulacji i uwolnione przez nią dynamiki instytucjonalne. Projekt, oprócz pogłębienia zrozumienia problemów, które wynikają ze zróżnicowania między państwami UE w tym kontekście, zidentyfikuje środki korekcyjne, które będą służyły zapewnieniu, że daleko idące regulacje będą w stanie przynieść oczekiwane rezultaty w różnych kontekstach instytucjonalnych.